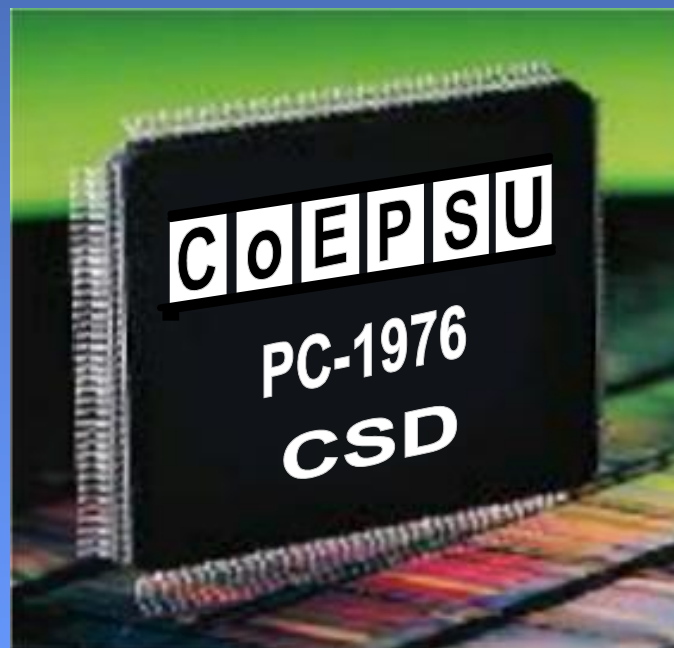

Department of Computer Engineering
Faculty of Engineering
Prince of Songkla University

240-319

Embedded System Developer Module

March 23, 2023

Associate Prof. Dr. Panyayot Chaikan
panyayot@coe.psu.ac.th

Chapter 4

Timer/Counter

เนื้อหา

การจับเวลาโดยใช้ซอฟต์แวร์

การจับเวลาโดยใช้วงจรรนับ/จับเวลา

วงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 0 และหมายเลข 2 (ขนาด 8 บิต)

การเขียนโปรแกรมบริการการขัดจังหวะของวงจรรนับ/จับเวลา

วงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 1 (ขนาด 16 บิต)

Chapter 4-part1

วงจรนับ/จับเวลา (Counter/Timer) ขนาด 8 บิต

วิธีการจับเวลา

◆ ใช้ซอฟต์แวร์

- ◆ ไม่มีประสิทธิภาพ
- ◆ ควบคุมเวลาได้ยากหากเขียนด้วยภาษาซี
- ◆ เขียนโปรแกรมได้ค่อนข้างยากแม้จะใช้แอสเซมบลี

◆ ใช้วงจรนับ/จับเวลา

- ◆ ซีพียูไม่ต้องเสียเวลาดวนลูปหน่วงเวลาโดยเปล่าประโยชน์
- ◆ ประสิทธิภาพสูง
- ◆ สามารถพัฒนาได้ง่ายทั้งในภาษาแอสเซมบลีและซี

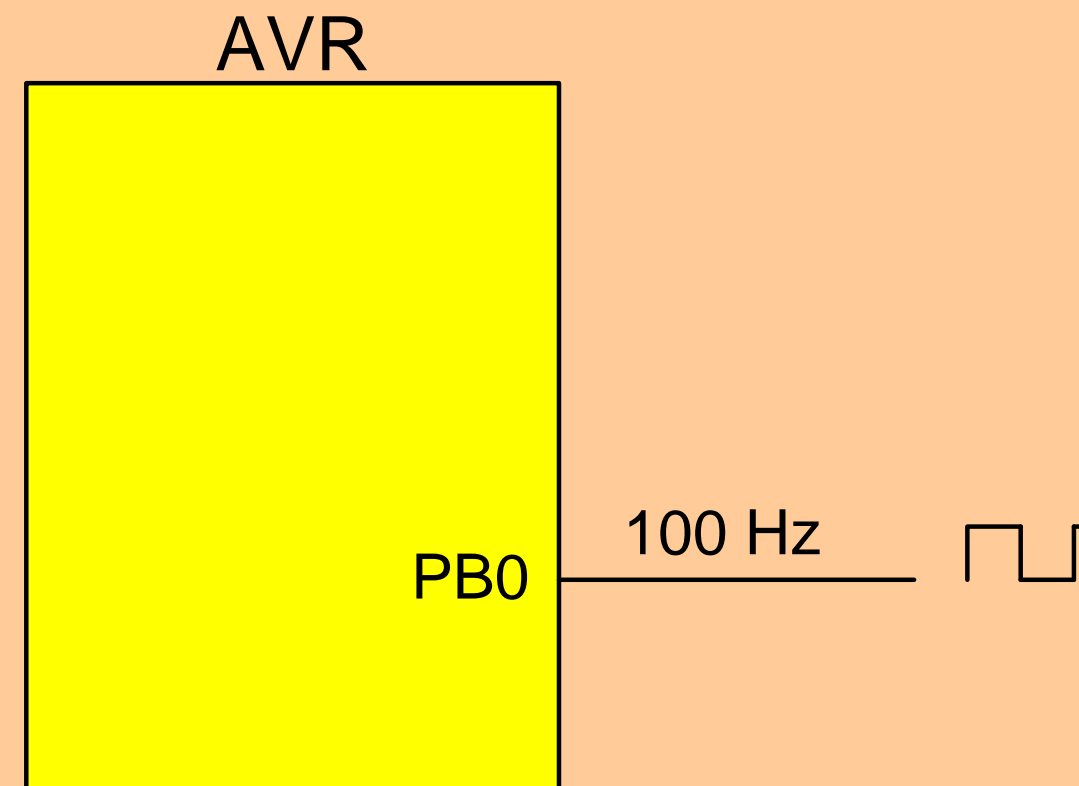

ตัวอย่าง 10.1 การเขียนโปรแกรมวนซ้ำเพื่อจับเวลา

◆ จงเขียนโปรแกรมเพื่อวนซ้ำ

ให้ซีพียูส่งพัลส์ความถี่ 100 Hz

ออกสู่พอร์ต B บิต 0

การเขียนโปรแกรมวนลูปเพื่อส่งพัลส์

- ◆ ความถี่ 100 Hz -> 1 คาบ เท่ากับ 10 mS
- ◆ จะต้องเขียนโปรแกรมวนซ้ำให้ชิพียูทำการ Toggle พอร์ต B บิต 0 ทุก ๆ 5 mS
- ◆ สมมุติให้ชิพียู AVR ที่ใช้มีความถี่ 8 MHz

โปรแกรมวนซ้ำเพื่อส่งพัลส์

START:

```
ldi    var_B,0x00           ;1 clk
BIGLOOP: inc    VAR_B         ;39 clks

loop1:  ldi    VAR_A, 0x00     ;1 clk
        inc    VAR_A         ;255 clks
        cpi    VAR_A, 0xFF    ;255 clks
        brlo   LOOP1         ;(2*254)+1 clks

        Cpi    VAR_B,39       ;39 clks
        brlo   BIGLOOP        ;(38*2)+1 clks

        ;---    COM PORTB
        IN      R16, PORTB
        COM     R16
        OUT     PORTB,R16
        rjmp    START
```

} =1020 clks * 39
= 39,780 clks

คำสั่ง brlo ใช้

-2 clk หากมีการบรานซ์

-1 clk หากไม่มีการบรานซ์

- ◆ จำนวน clock ทั้งสิ้น 39,941 ลูก
- ◆ แต่ละลูกมีคาบเท่ากับ 125 nS (เมื่อซีพียูรันที่ 8 MHz)
- ◆ การหน่วงเวลาเกิดขึ้นเท่ากับ $39,941 * 125 \text{ nS} = 4.99265 \text{ mS}$

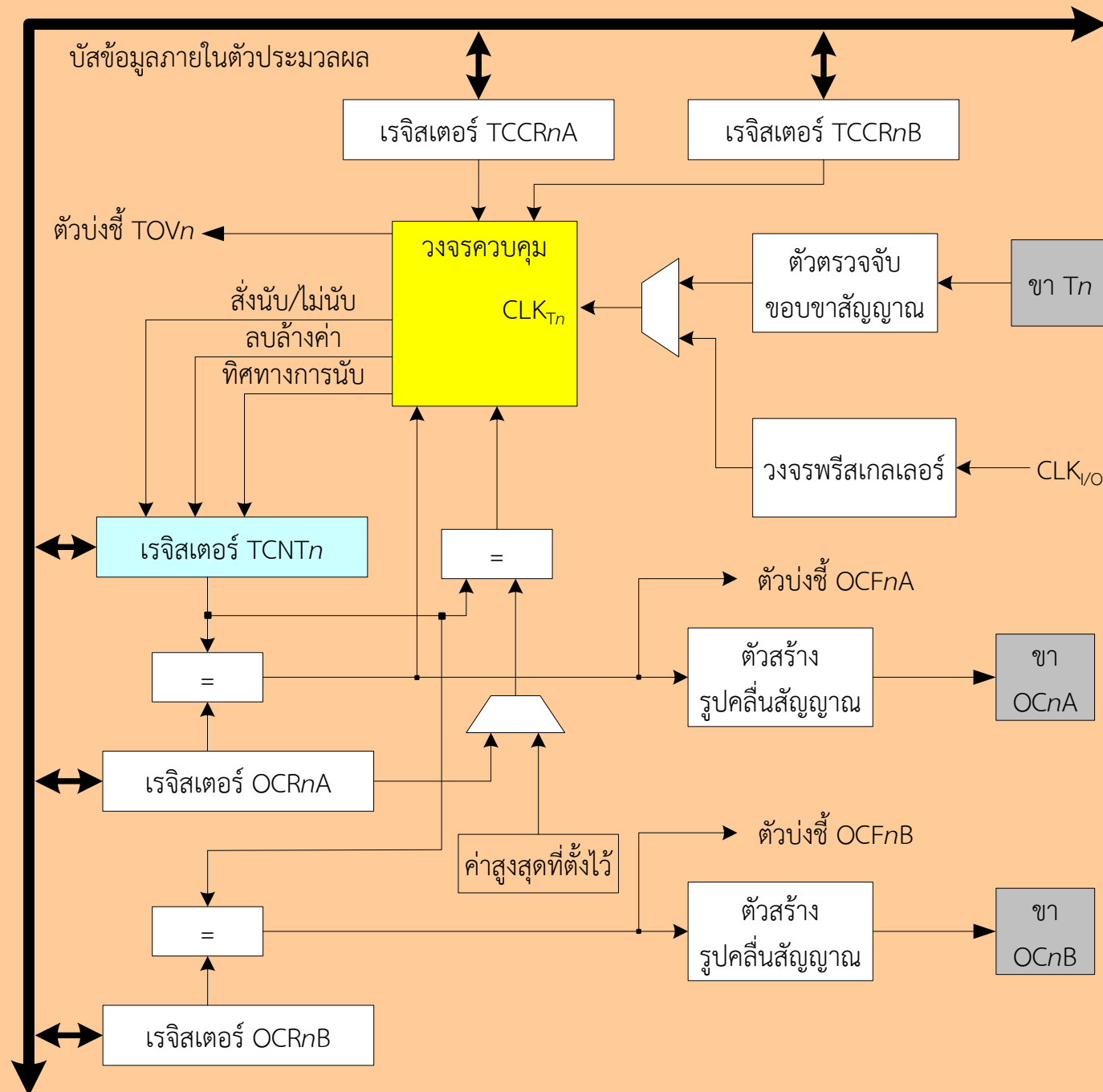
วิธีที่ 2 - การสร้างพัลส์ด้วยวิธี Timer interrupt

```
int main (void)
{
    sei();
    TCNT0 = 155;
    //-----enable timer 0
    ...
    ...
    while(1)
    {
        function_forever();
    }
}
```

```
ISR(vector of timer 0)
{
    PORTB = ~portB;
    TCNT0 = 155;
    ...
    ...
}
```

ในตัวอย่างให้ทำการขัดจังหวะซีพียู
ทุกๆ 151 clk

วงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 0 (Timer/Counter0)

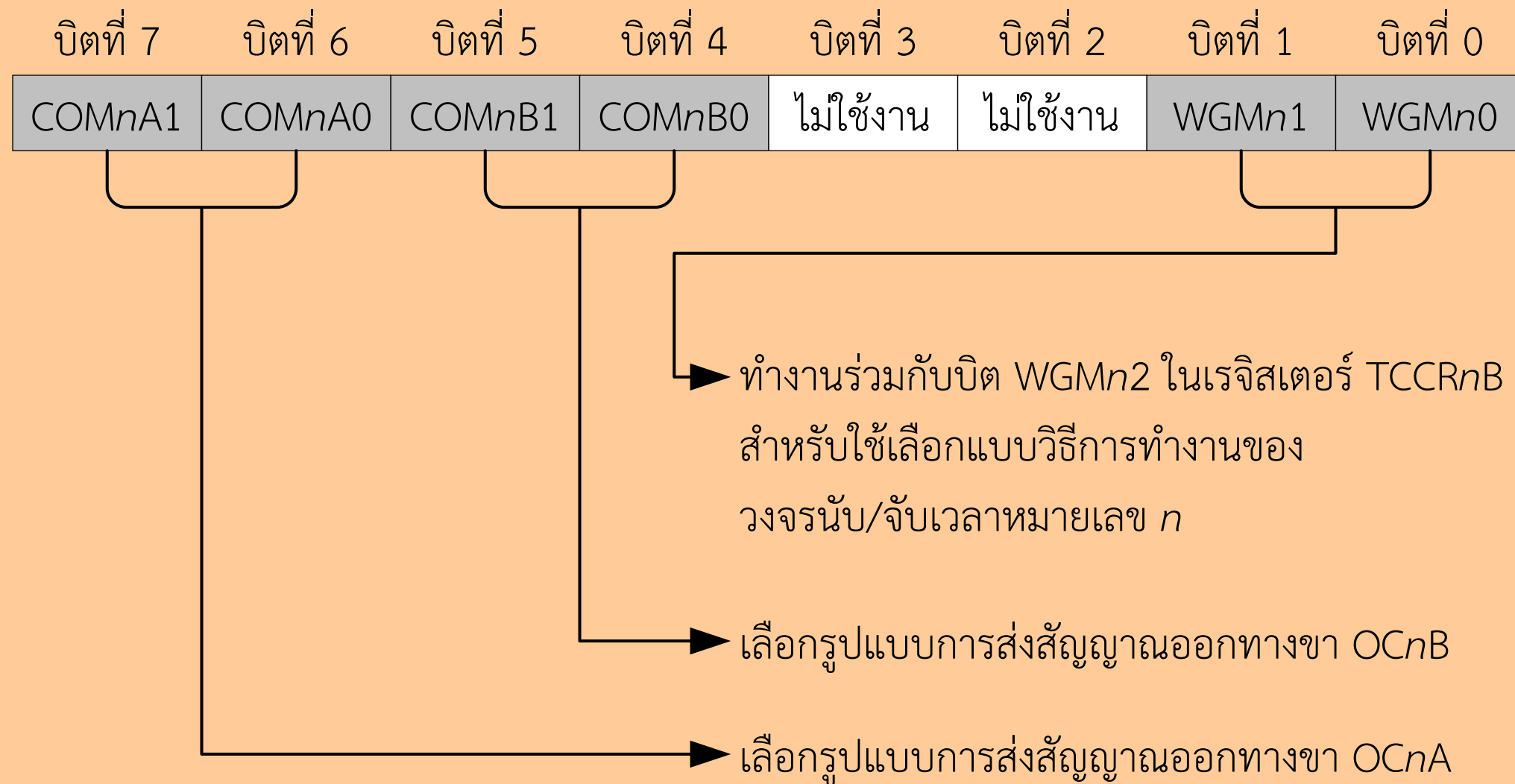
เรจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับ Timer/Counter0

- ◆ TCNT0 Timer/Counter0
- ◆ OCR0A Output Compare Register 0 A
- ◆ OCR0B Output Compare Register 0 B
- ◆ TIFR0 Timer Interrupt Flag Register 0
- ◆ TIMSK0 Timer Interrupt Mask Register 0

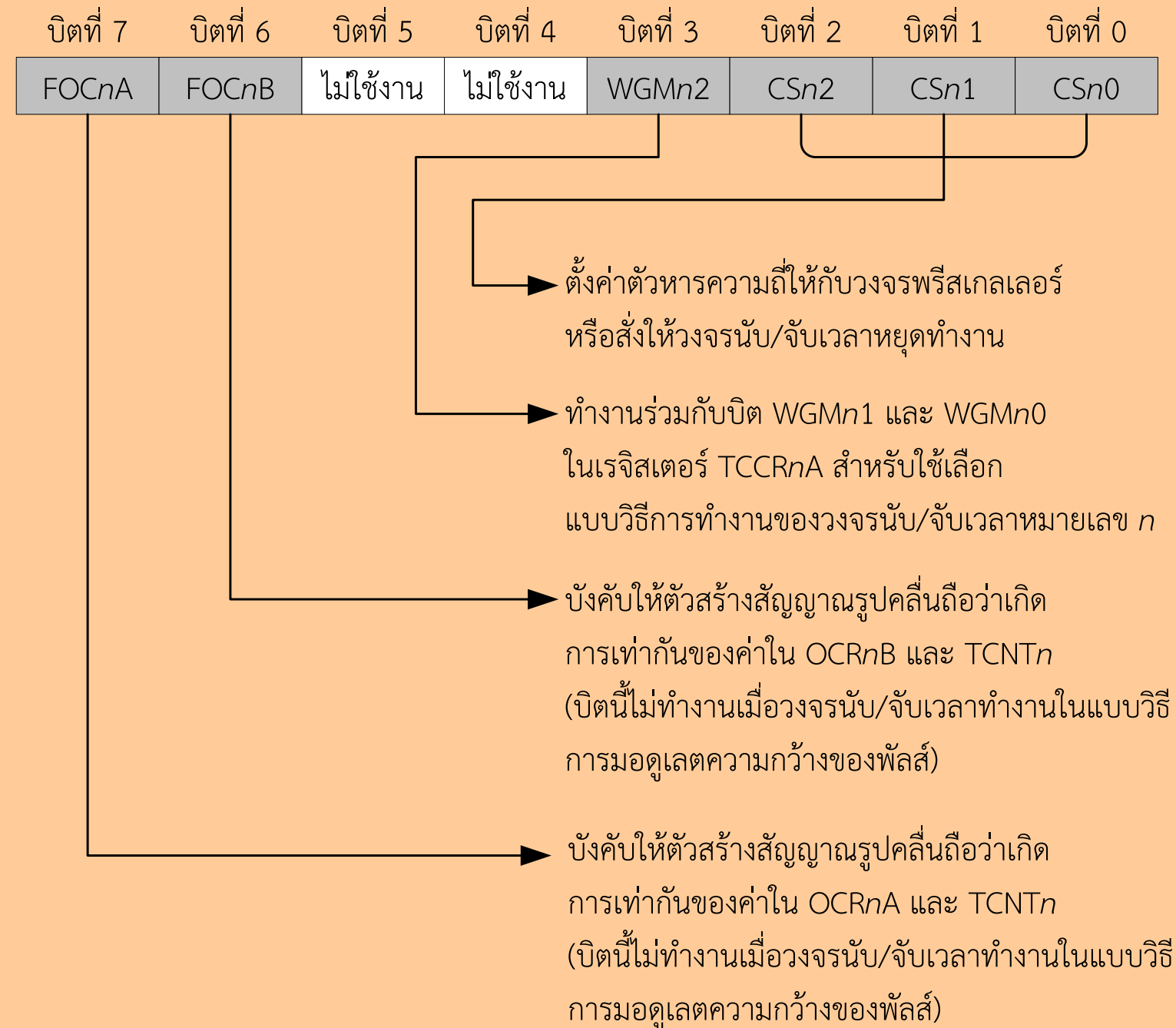

TCCR_nA – Timer/Counter Control Register A

TCCR n B – Timer/Counter Control Register B

แบบวิธีการทำงานวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 0, 2

บิตควบคุมการทำงาน			ชื่อแบบวิธีการทำงาน	ค่าสูงสุดที่นับได้
WGMn2	WGMn1	WGMn0		
0	0	0	แบบวิธีปกติ	0xFF
0	0	1	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสถูกต้อง	0xFF
0	1	0	แบบวิธี CTC	กำหนดใน OCRnA
0	1	1	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเร็ว	0xFF
1	0	0	ไม่มีการใช้งาน	-
1	0	1	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสถูกต้อง	กำหนดใน OCRnA
1	1	0	ไม่มีการใช้งาน	-
1	1	1	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเร็ว	กำหนดใน OCRnA

การเลือกสัญญาณนาฬิกาของวงจรนับ/จับเวลา

CSn2	CSn1	CSn0	สัญญาณสำหรับป้อนวงจรนับ/จับเวลา
0	0	0	ไม่มีสัญญาณนาฬิกาถูกป้อนให้ ส่งผลให้วงจรนับ/จับเวลาหมายเลข n หยุดทำงาน
0	0	1	$CLK_{I/O}$
0	1	0	$CLK_{I/O}/8$
0	1	1	$CLK_{I/O}/64$
1	0	0	$CLK_{I/O}/256$
1	0	1	$CLK_{I/O}/1024$
1	1	0	วงจรนับ/จับเวลารับสัญญาณนาฬิกาที่ขอบขาลงของสัญญาณที่ขา Tn
1	1	1	วงจรนับ/จับเวลารับสัญญาณนาฬิกาที่ขอบขาขึ้นของสัญญาณที่ขา Tn

TIMSK n – Timer/Counter n Interrupt Mask Register

บิตที่ 7	บิตที่ 6	บิตที่ 5	บิตที่ 4	บิตที่ 3	บิตที่ 2	บิตที่ 1	บิตที่ 0
ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	OCIE n B	OCIE n A	TOIE n

- ◆ OCIE n A (Timer/Counter n Compare Match A Interrupt Enable) ใช้เพื่อเปิดทาง/ปิดทางการตอบรับการขัดจังหวะเมื่อ TCNT n = OCR n A
- ◆ OCIE n B (Timer/Counter n Compare Match B Interrupt Enable) ใช้เพื่อเปิดทาง/ปิดทางการตอบรับการขัดจังหวะเมื่อ TCNT n = OCR n B
- ◆ บิต TOIE n (Timer/Counter n Overflow Interrupt Enable) ใช้เพื่อเปิดทาง/ปิดทางการตอบรับการขัดจังหวะเมื่อเกิดการล้นของค่าใน TCNT n

TIFR_n – Timer/Counter *n* Interrupt Flag Register

บิตที่ 7	บิตที่ 6	บิตที่ 5	บิตที่ 4	บิตที่ 3	บิตที่ 2	บิตที่ 1	บิตที่ 0
ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	ไม่ใช้งาน	OCF _n B	OCF _n A	TOV _n

- ◆ ตัวบ่งชี้ OCF_nA ย่อมาจาก Timer/Counter *n* Output Compare Match A Flag ใช้บอกว่าค่าในเรจิสเตอร์ OCR_nA มีค่าเท่ากับค่าในเรจิสเตอร์ TCNT_n
- ◆ ตัวบ่งชี้ OCF_nB ย่อมาจาก Timer/Counter *n* Output Compare Match B Flag ใช้บอกว่าค่าในเรจิสเตอร์ OCR_nB มีค่าเท่ากับค่าในเรจิสเตอร์ TCNT_n
- ◆ ตัวบ่งชี้ TOV_n ย่อมาจาก Timer/Counter *n* Overflow Flag ใช้ในการบอกว่าค่าในเรจิสเตอร์ TCNT_n เกิดการล้นและมีการวกกลับจากค่า 0xFF มาเป็นค่า 0x00

แบบวิธีปกติของวงจรรนับ/จับเวลา0 และ 2

- ◆ ค่าในเรจิสเตอร์ TCNT n จะเพิ่มขึ้นครั้งละหนึ่งค่า
- ◆ เมื่อค่าในเรจิสเตอร์ TCNT n เกิดการล้นจากค่า 0xFF วงกลับเป็นค่า 0x00 จะทำให้ตัวบ่งชี้การขัดจังหวะ TOV n เปลี่ยนค่าเป็นตรรกะสูง
- ◆ หลังจากนั้นเมื่อวงจรรนับ/จับเวลาได้สัญญาณนาฬิกาเข้ามาเพิ่มอีกรอบ ก็ จะเกิดการนับเพิ่มขึ้นที่เรจิสเตอร์ TCNT n ต่อไปเรื่อยๆ
- ◆ จะต้องมีการคำนวณค่าเริ่มต้นของเรจิสเตอร์ TCNT n
- ◆ ในกรณีที่ให้บริการการขัดจังหวะจะต้องมีการตั้งค่าใน TCNT n ใหม่

แบบวิธีปกติของวงจรนับ/จับเวลา0 และ 2

$$TCNTn_{INITIAL} = 256 - \frac{CLK_{CPU} * S}{N}$$

- ◆ $TCNTn_{INITIAL}$ คือ ค่าเริ่มต้นที่จะต้องตั้งให้กับเรจิสเตอร์ $TCNTn$
- ◆ CLK_{CPU} คือ ความถี่สัญญาณนาฬิกาที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ใช้ในการทำงาน
- ◆ S คือ ค่าเวลาในหน่วยวินาทีที่ต้องการจับเวลา
- ◆ N คือ ค่าคงที่สำหรับป้อนให้วงจรพรีสเกลเลอร์ ใช้ในการหารความถี่ (เลือกค่าได้ 5 ค่า ได้แก่ 1, 8, 64, 256 และ 1024)

แบบวิธีปรกติของวงจรนับ/จับเวลา0 และ 2

$$\text{Time} = (256 - \text{TCNT}n_{\text{INITIAL}}) * \frac{N}{\text{CLK}_{\text{CPU}}}$$

- ◆ Time คือ ค่าเวลาในหน่วยวินาทีที่สามารถจับเวลาได้
- ◆ $\text{TCNT}n_{\text{INITIAL}}$ คือ ค่าเริ่มต้นที่จะต้องตั้งให้กับเรจิสเตอร์ $\text{TCNT}n$
- ◆ CLK_{CPU} คือ ความถี่สัญญาณนาฬิกาที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ใช้ในการทำงาน
- ◆ N คือ ค่าคงที่สำหรับป้อนให้วงจรพรีสเกลเลอร์ ใช้ในการหารความถี่ (เลือกค่าได้ 5 ค่า ได้แก่ 1, 8, 64, 256 และ 1024)

การเขียนโปรแกรมเพื่อให้วงจรนับ/จับเวลา 0 และ 2

ทำงานในแบบวิธีปฏิบัติ

- ◆ กำหนดค่าเวลาในหน่วยวินาทีที่ต้องการจับเวลา
- ◆ คำนวณหาค่าเริ่มต้นของเรจิสเตอร์ TCNT n และทำการตั้งค่าให้เรจิสเตอร์ TCNT n
- ◆ ทำการตั้งค่าควบคุมในเรจิสเตอร์ TCCR n A และ TCCR n B
- ◆ ตั้งค่าบิต TOIE n ในเรจิสเตอร์ TIMSK n ให้มีค่าตรรกะสูงเพื่อเปิดทางการตอบรับการขัดจังหวะจากวงจรนับ/จับเวลาหมายเลข n
- ◆ เปิดทางการตอบรับการขัดจังหวะส่วนกลางโดยใช้คำสั่ง sei ในกรณีที่ใช้ภาษาแอสเซมบลี หรือใช้ฟังก์ชัน sei() ในกรณีที่ใช้ภาษาซี
- ◆ เขียนรoutines บริการการขัดจังหวะสำหรับวงจรนับ/จับเวลาหมายเลข n

ตัวอย่างที่ 4.1

- ◆ จงหาค่า N ที่เหมาะสมเพื่อตั้งค่าให้วงจรนับ/จับเวลาหมายเลขศูนย์ทำการจับเวลา 2.5 มิลลิวินาที
- ◆ กำหนดให้วงจรนับ/จับเวลานี้ทำงานในแบบวิธีปรกติ
- ◆ ไมโครคอนโทรลเลอร์ทำงานที่ความถี่ 1 เมกะเฮิรตซ์
- ◆ จงคำนวณหาค่าความคลาดเคลื่อนของค่าเวลาที่จับได้เมื่อใช้ N ค่าต่าง ๆ

ตัวอย่างที่ 4.1

$$TCNTn_{INITIAL} = 256 - \frac{CLK_{CPU} * S}{N}$$

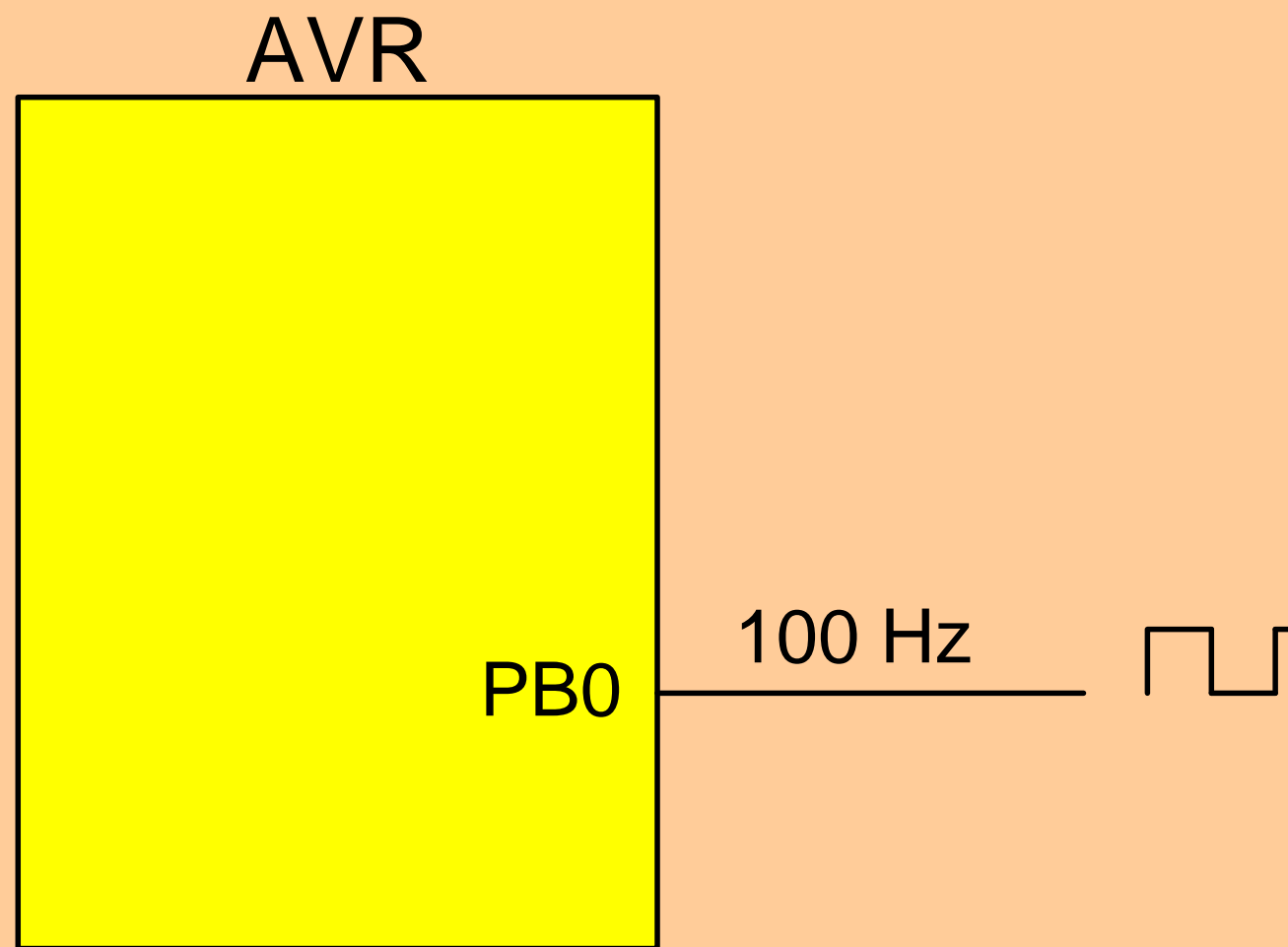
N	TCNT0 _{INITIAL}
1	-2244.000
8	-56.500
64	216.938
256	246.234
1024	253.559

N	TCNT0	ค่าเวลาที่จับได้	ความคลาดเคลื่อน
64	217	2.496 mS	-0.16 %
256	246	2.560 mS	2.40 %
1024	254	2.048 mS	-18.08 %

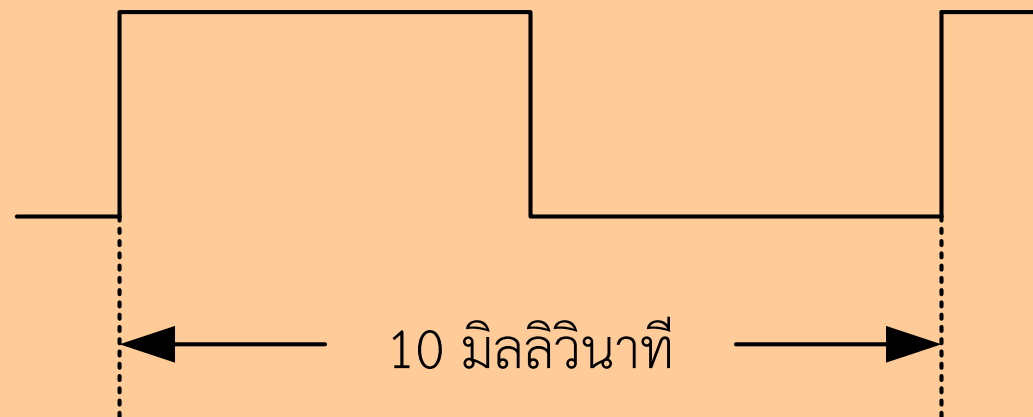
ตัวอย่างที่ 4.2

ตัวอย่างที่ 4.2

- ◆ จงเขียนโปรแกรมเพื่อส่งสัญญาณพัลส์รูปคลื่นสี่เหลี่ยม ความถี่ 100 เฮิรตซ์ ออกที่ขา PB0 ของตัวประมวลผล ATmega328P ซึ่งทำงานที่ความถี่สัญญาณนาฬิกา 1 เมกะเฮิรตซ์
- ◆ กำหนดให้ใช้วงจรนับ/จับเวลาหมายเลขศูนย์

ตัวอย่างที่ 4.2

- ◆ คำนวณหาค่าเริ่มต้นของเรจิสเตอร์ TCNT0 ก่อน

$$\begin{aligned} \text{TCNT0}_{\text{INITIAL}} &= 256 - \frac{\text{CLK}_{\text{CPU}} * S}{N} \\ &= 256 - \frac{1 * 10^6 * 5 * 10^{-3}}{64} \\ &= 177.875 \end{aligned}$$

- ◆ คำนี้อาจจะต้องนำมาตั้งให้กับ TCNT0 และภายในรูทีนบริการ
ขัดจังหวะจะต้องตั้งให้ TCNT0 เท่ากับค่านี้ทุกครั้งที่ทำงาน

การ

ตัวอย่างที่ 4.2

1	#include <avr/io.h>	//เรียกใช้คลังโปรแกรม io.h
2	#include <avr/interrupt.h>	//เรียกใช้คลังโปรแกรมสำหรับการขัดจังหวะ
3	ISR(TIMERO0_OVF_vect)	//ฟังก์ชันสนับสนุนการขัดจังหวะจากการล้นของค่าในวงจรรนับ/จับ-
4	{	//-เวลาหมายเลขศูนย์
5	TCNT0 = 178;	//กำหนดค่าเริ่มต้นให้กับ TCNT0 ใหม่ทุกครั้งที่เกิดการขัดจังหวะ
6	PORTB ^= 0x01;	//กลับเฉพาะบิตล่างของพอร์ต B ให้มีค่าเป็นตรงกันข้าม
7	}	//สิ้นสุดขอบเขตของฟังก์ชันสนับสนุนการขัดจังหวะ

ตัวอย่างที่ 4.2

```
8  int main(void)                //ฟังก์ชันหลักของโปรแกรม
9  {
10     DDRB |= 0x01;              //กำหนดทิศทางให้พอร์ต B เป็นเอาต์พุตเฉพาะบิตล่างสุด คือ PBO
11     TIMSK0 = (1<<TOIE0);       //กำหนดให้ซีพียูตอบสนองการขัดจังหวะจากวงจรรนับ/จับเวลา0
12     TCCR0B = (1<<CS01 | 1<<CS00); //ตั้งให้ WGM02 เป็น 0 และ CS0[2:0] เท่ากับ 0112(หาร 64)
13     TCCR0A = 0x00;             //ตั้งให้บิต WGM0[1:0] มีค่า 002
14     TCNT0 = 178;               //กำหนดค่าเริ่มต้นให้กับ TCNT0 ด้วยค่าที่คำนวณไว้
15     sei();                     //สั่งให้ไมโครคอนโทรลเลอร์ตอบสนองการขัดจังหวะส่วนกลาง
16     while(1)                   //วนซ้ำการทำงานตลอดเวลาที่ยังเปิดเครื่อง (วนซ้ำไม่รู้จบ)
17     {
18                               //ไม่มีการทำงานใด ๆ ในส่วนนี้
19     }
20 }
```


ตั้งค่า Timer0 อย่างไรให้เขียนโปรแกรมง่าย

- ◆ $TCCR0B = (0 \ll WGM02) \mid (0 \ll CS02) \mid (0 \ll CS01) \mid 1 \ll CS00);$
- ◆ $TCCR0A = (1 \ll WGM01) \mid (1 \ll WGM00);$
- ◆ $TCCR0A \mid= (1 \ll COM0A1);$
- ◆ $TCCR0A \mid= (0 \ll COM0A0) \mid (1 \ll COM0B1) \mid (0 \ll COM0B0);$

แบบวิธี CTC ของวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 0, 2

- ◆ ย่อมาจาก Clear Timer on Compare
- ◆ ค่าในเรจิสเตอร์ TCNT n จะนับขึ้นจนถึงค่าที่ตั้งไว้ใน OCR nA แล้วจึงกลับมาเริ่มนับจากศูนย์ใหม่อีกครั้ง
- ◆ ไม่จำเป็นต้องเขียนโปรแกรมเพื่อส่งบรรจุค่าเริ่มต้นให้กับเรจิสเตอร์ TCNT n ใหม่ในกรณีที่บริการการขัดจังหวะ
- ◆ มักนิยมตั้งให้เรจิสเตอร์ TCNT n มีค่าเริ่มต้นเป็นศูนย์
- ◆ มักนิยมใช้งานร่วมกับตัวสร้างรูปคลื่นสัญญาณ (Waveform Generator)

แบบวิธี CTC ของวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 0, 2

$$S_{CTCn} = \frac{(1 + OCRnA) * N}{CLK_{CPU}}$$

- ◆ S_{CTCn} คือ เวลา (วินาที)
- ◆ $OCRnA$ คือ ค่าเริ่มต้นที่จะต้องตั้งให้กับเรจิสเตอร์ $OCRnA$
- ◆ CLK_{CPU} คือ สัญญาณนาฬิกาที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ใช้ในการทำงาน
- ◆ N คือ ค่าคงที่สำหรับป้อนให้วงจรพรีสเกลเลอร์ ใช้ในการหาความถี่ (เลือกค่าได้ 5 ค่า ได้แก่ 1, 8, 64, 256 และ 1024)

การเขียนโปรแกรมวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 0, 2

ให้ทำงานในแบบวิธี CTC

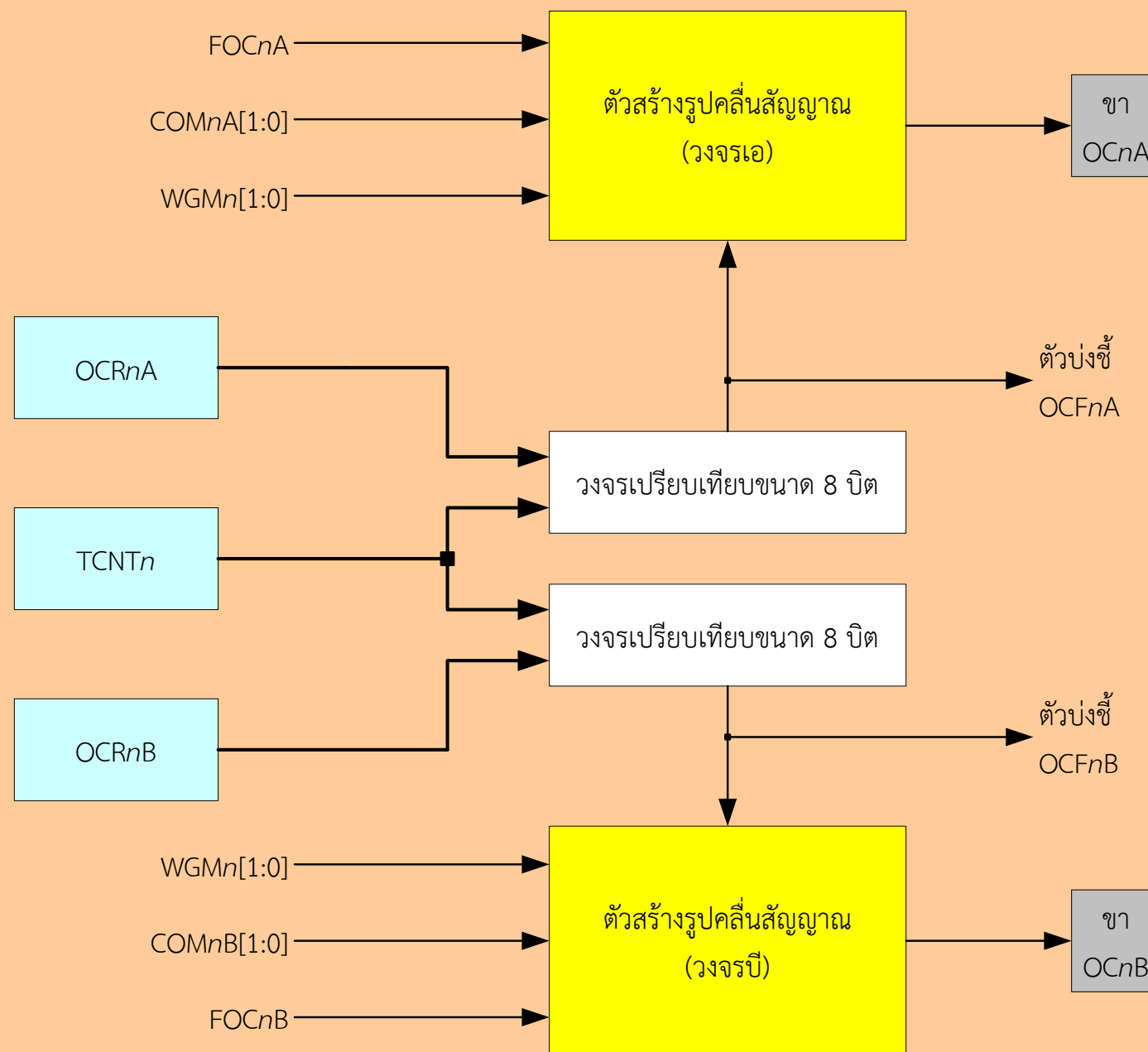

- ◆ กำหนดค่าเวลาในหน่วยวินาทีที่ต้องการจับเวลา จากนั้นนำค่าดังกล่าวมาคำนวณหาค่าเริ่มต้นของเรจิสเตอร์ $OCRnA$
- ◆ ตั้งค่าให้เรจิสเตอร์ $TCNTn$ ให้เท่ากับศูนย์
- ◆ ตั้งค่าควบคุมในเรจิสเตอร์ $TCCRnA$ และ $TCCRnB$
- ◆ ตั้งค่าบิต $OCIE_nA$ ในเรจิสเตอร์ $TIMSKn$ ให้มีค่าตรรกะสูงเพื่อเปิดทางการตอบรับการขัดจังหวะจากการเท่ากับค่าใน $TCNTn$ และ $OCRnA$
- ◆ เปิดทางการตอบรับการขัดจังหวะส่วนกลางโดยใช้คำสั่ง `sei` ในกรณีที่ใช้ภาษาแอสเซมบลี หรือใช้ฟังก์ชัน `sei()` ในกรณีที่ใช้ภาษาซี
- ◆ เขียนรoutinesบริการการขัดจังหวะสำหรับวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข n

ตัวสร้างรูปคลื่นสัญญาณ

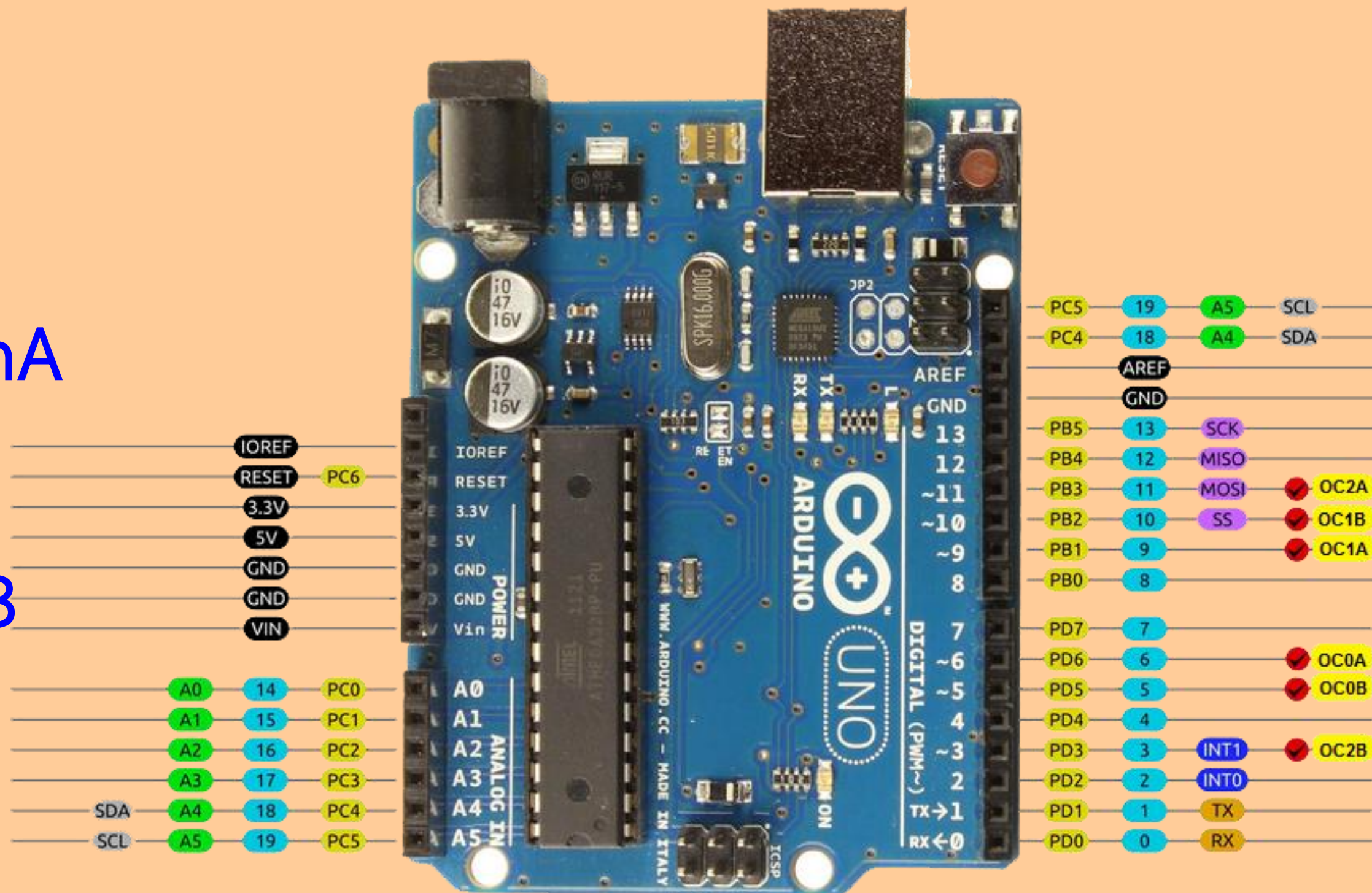

ขา OCnA

และ

OCnB

240-319

AVR

DIGITAL

ANALOG

POWER

SERIAL

SPI

I2C

PWM

INTERRUPT

CTC modes

การตั้งค่าควบคุมตัวสร้างรูปคลื่นสัญญาณ

บิตควบคุม		ความหมาย
COMnA1	COMnA0	
0	0	ไม่มีการใช้งานขา OCnA ขาพอร์ตที่ตรงกับขา OCnA ทำหน้าที่รับส่งข้อมูลตามปกติ
0	1	กลับบิตที่ขา OCnA เป็นตรงกันข้ามเมื่อค่าใน TCNTn และ OCRnA เท่ากัน
1	0	ตั้งให้ขา OCnA เป็นตรรกะต่ำเมื่อค่าใน TCNTn และ OCRnA เท่ากัน
1	1	ตั้งให้ขา OCnA เป็นตรรกะสูงเมื่อค่าใน TCNTn และ OCRnA เท่ากัน

บิตควบคุม		ความหมาย
COMnB1	COMnB0	
0	0	ไม่มีการใช้งานขา OCnB ขาพอร์ตที่ตรงกับขา OCnB ทำหน้าที่รับส่งข้อมูลตามปกติ
0	1	กลับบิตที่ขา OCnB เป็นตรงกันข้ามเมื่อค่าใน TCNTn และ OCRnB เท่ากัน
1	0	ตั้งให้ขา OCnB เป็นตรรกะต่ำเมื่อค่าใน TCNTn และ OCRnB เท่ากัน
1	1	ตั้งให้ขา OCnB เป็นตรรกะสูงเมื่อค่าใน TCNTn และ OCRnB เท่ากัน

กรณีใช้ตัวสร้างรูปคลื่นสัญญาณสร้างพัลส์

$$F_{OCnx} = \frac{CLK_{CPU}}{2 * N * (1 + OCRnx)}$$

- ◆ F_{OCnx} คือ ค่าความถี่ที่กำเนิดจากขา OCnx
- ◆ OCRnA คือ ค่าที่จะต้องตั้งให้กับเรจิสเตอร์ OCRnA
- ◆ CLK_{CPU} คือ สัญญาณนาฬิกาที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ใช้ในการทำงาน
- ◆ N คือ ค่าคงที่สำหรับป้อนให้วงจรพรีสเกลเลอร์ ใช้ในการหารความถี่
(เลือกค่าได้ 5 ค่า ได้แก่ 1, 8, 64, 256 และ 1024)

ตัวอย่างที่ 4.3

- ◆ จงเขียนโปรแกรมเพื่อส่งสัญญาณพัลส์รูปคลื่นสี่เหลี่ยม ความถี่ 100 เฮิรตซ์ออกที่ขา PB0
- ◆ ใช้ตัวประมวลผล ATmega 328P ซึ่งทำงานที่ 8 MHz
- ◆ กำหนดให้ใช้วงจรนับ/จับเวลาหมายเลขศูนย์ทำงาน ในแบบวิธี CTC

ตัวอย่างที่ 4.3

$$OCR0A = \frac{S_{CTC0} * CLK_{CPU}}{N} - 1$$

N	OCR0A
1	39,999.00
8	4,999.00
64	624.00
256	155.25
1024	38.06

ตัวอย่างที่ 4.3

1	#include <avr/io.h>	//เรียกใช้คลังโปรแกรม io.h
2	#include <avr/interrupt.h>	//เรียกใช้คลังโปรแกรมสำหรับการขัดจังหวะ
3	ISR(TIMERO0_COMPA_vect)	//ฟังก์ชันสนับสนุนการขัดจังหวะจากตัวบ่งชี้ OCF0A
4	{	
5	PORTB ^= 0x01;	//กลับบิตที่พอร์ต B บิตล่างสุดเป็นตรงกันข้าม
6		
7	}	

เนื่องจากตัวสร้างรูปคลื่นสัญญาณมิได้เชื่อมต่อกับ PB0 จึงไม่สามารถใช้ Waveform gen เพื่อสร้างพัลส์ได้ จึงต้องใช้ ISR ในการกลับบิตของ PB0

ตัวอย่างที่ 4.3

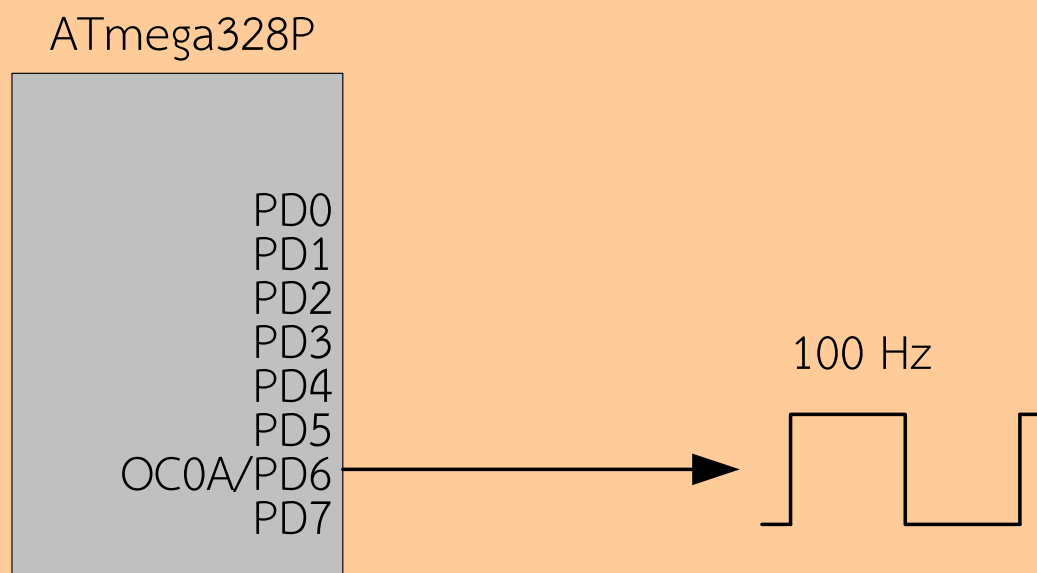
```
8  int main(void)                                //ฟังก์ชันหลักของโปรแกรม
9  {
10      DDRB |= 0x01;                             //ตั้งให้พอร์ต B เป็นเอาต์พุตเฉพาะบิตล่างสุด คือ PBO
11      TIMSK0 = (1<<OCIE0A);                     //อนุญาตให้เกิดการขัดจังหวะจากตัวบ่งชี้ OCF0A
12      TCCR0A = (1<<WGM01);                       //ตั้ง Timer0 ทำงานที่ CTC mode, WGM01=1, WGM00=0
13      TCCR0B = (1<<CS02|1<<CS00);                //หารความถี่ด้วย 1024 (CS02=1, CS01=0, CS00=1)
14      TCNT0 = 0;                                 //กำหนดให้ค่าเริ่มต้นของ TCNT0 เป็นศูนย์
15      OCR0A = 38;                                //ค่าเริ่มต้นของ OCR0A ซึ่งได้จากการคำนวณ
16      sei();                                     //สั่งให้ตัวประมวลผลตอบสนองการขัดจังหวะส่วนกลาง
17      while(1)                                   //วนซ้ำทำงานแบบไม่รู้จบ
18      {
19                                                  //ไม่มีการทำงานใด ๆ ในส่วนนี้
20      }
21 }
```


ตัวอย่างที่ 4.4

- ◆ จงเขียนโปรแกรมส่งสัญญาณพัลส์รูปคลื่นสี่เหลี่ยมความถี่ 100 เฮิรตซ์ออกที่ขา OC0A
- ◆ ให้ใช้ตัวสร้างรูปคลื่นสัญญาณ (Waveform Generator) ของ วงจรนับ/จับเวลา หมายเลขศูนย์ และให้ทำงานในโหมด CTC
- ◆ ตัวประมวลผล ATmega328P ทำงานที่ความถี่ 8 MHz

ตัวอย่างที่ 4.4

1	#include <avr/io.h>	//เรียกใช้คลังโปรแกรม io.h
2		
3	int main(void)	//ฟังก์ชันหลักของโปรแกรม
4	{	//เริ่มต้นขอบเขตของฟังก์ชันหลักของโปรแกรม
5	DDRD = 1 << DDD6;	//ตั้งให้พอร์ต D บิตที่ 6 เป็นเอาต์พุต
6	TCCR0A = (1<<COM0A0 1<<WGM01);	//COM0A[1:0] = 01 ₂ , WGM0[1:0] = 10 ₂
7	TCCR0B = (1<<CS02 1<<CS00);	//CS02=1, CS01=0, CS00=1, WGM02=0
8	TCNT0 = 0;	//ตั้งค่าเริ่มต้นให้ TCNT0 เริ่มนับจากศูนย์
9	OCR0A = 38;	//ค่า OCR0A ที่ได้จากการคำนวณ
10	while(1)	//วนซ้ำไม่รู้จบ
11	{	
12		//ไม่มีการทำงานใด ๆ ในส่วนนี้
13	}	
14	}	//สิ้นสุดขอบเขตของฟังก์ชันหลักของโปรแกรม

การบ้าน

- ◆ จงเขียนโปรแกรมเพื่อส่งพัลส์ออกทางขา PC0 ความถี่ 350 Hz โดยใช้ Timer0 Overflow interrupt
- ◆ ให้เขียนด้วยภาษาซี
- ◆ เขียนเสร็จให้ทดสอบความถูกต้องด้วย Oscilloscope ในโปรแกรม Proteus
- ◆ ส่งที่ต้องส่งในตัวรายงาน
  - ◆ Code ภาษาซี และอธิบายการคำนวณค่าความถี่ที่ซีพียูสร้างได้
  - ◆ capture ภาพความถี่ที่วัดได้จากออสซิลโลสโคป
  - ◆ ส่งงานใน lms2 ภายในวันเวลาที่กำหนด

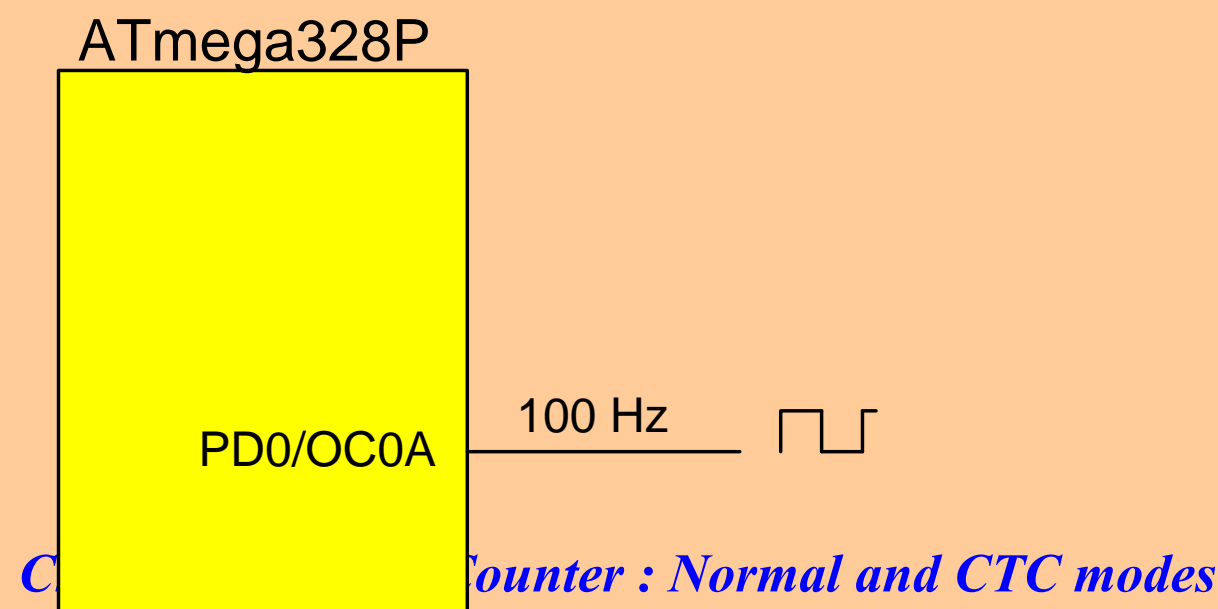

ตัวอย่างที่ 4.5

- ◆ จงใช้ AVR ทำงานที่ 1 MHz สร้างสัญญาณพัลส์สี่เหลี่ยมความถี่ 100 Hz ออกทางขา OC0A ดังรูป
- ◆ กำหนดให้ใช้ Timer0 ในแบบวิธี CTC
- ◆ ไม่ต้องขัดจังหวะซีพียู แต่ใช้ตัวสร้างรูปคลื่นสัญญาณในการสร้างสัญญาณพัลส์แทน

ตัวอย่างที่ 4.5

- ◆ ทำการหาค่าเริ่มต้นของ OCR0A ที่ทำให้ชิพียูทำการ Toggle ชิปียู ที่ขา OC0A ได้ความถี่ 100 Hz

$$F_{OC0A} = \frac{F_{clk\_io}}{2 * N * (1 + OCR0A)}$$
$$OCR0A = \frac{F_{clk\_io}}{2 * N * F_{OC0A}} - 1$$
$$= \frac{1 * 10^6}{2 * 64 * 100} - 1$$
$$= 77.125$$

- ◆ ดังนั้นต้องปัดเศษให้ค่าเริ่มต้นของ OCR0A เท่ากับ 77

ตัวอย่างที่ 4.5 (ต่อ)

```
#include <avr/io.h>
#include <avr/interrupt.h>

void do_nothing(void)
{
}

//---1 MHz AVR is utilized

int main(void)
{
    TIMSK0 = 0x00; //--disable all interrupts of timer0
    TCCR0A = 0x42; //ctc mode and OC0A pin toggle
    TCNT0 = 0;
    OCROA = 77;
    TCCR0B = 0x03; // enable clock for Timer0 (using prescaler=64)

    DDRD |= (1<<DDD6); //PD6 pin is configured as output

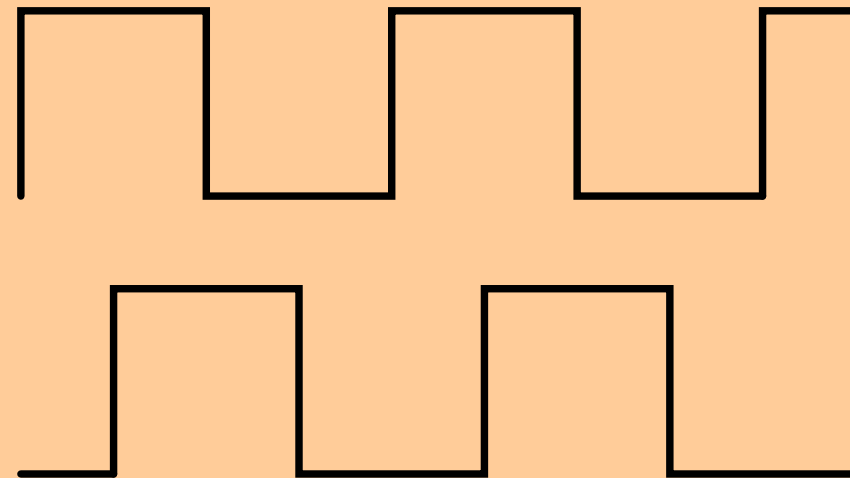
    while(1)
    {
        do_nothing();
    }
}

//(1<<CS02) | (1<<CS00)
```


การบ้าน

- ◆ จงใช้ AVR สร้างสัญญาณพัลส์สี่เหลี่ยมความถี่ 60 Hz ออกทางขา PC1 และ PC2 โดยให้มีเฟสต่างกัน 90 องศา ดังรูป

- ◆ กำหนดให้ใช้ Timer0 ใน normal mode
- ◆ เขียนโปรแกรมใน AvrStudio และทดสอบการทำงานด้วย Proteus และส่งใน lms2

Chapter 4 - part2

วงจรรนับ/จับเวลา (Counter/Timer)

ขนาด 16 บิต

เรจิสเตอร์ควบคุมวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 1

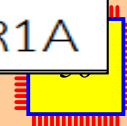
บิตที่ 7	บิตที่ 6	บิตที่ 5	บิตที่ 4	บิตที่ 3	บิตที่ 2	บิตที่ 1	บิตที่ 0	
COM1A1	COM1A0	COM1B1	COM1B0	-	-	WGM11	WGM10	เรจิสเตอร์ TCCR1A
ICNC1	ICES1	-	WGM13	WGM12	CS12	CS11	CS10	เรจิสเตอร์ TCCR1B
FOC1A	FOC1B	-	-	-	-	-	-	เรจิสเตอร์ TCCR1C
-	-	ICIE1	-	-	OCIE1B	OCIE1A	TOIE1	เรจิสเตอร์ TIMSK1
-	-	ICIF1	-	-	OCF1B	OCF1A	TOV1	เรจิสเตอร์ TIFR1

แบบวิธีการทำงานของวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 1

บิตควบคุมการทำงาน WGM1[3:0]	ชื่อแบบวิธีการทำงาน	ค่าสูงสุดที่นับได้
0000 ₂	แบบวิธีปกติ	0xFFFF
0001 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสถูกต้องชนิด 8 บิต	0x00FF
0010 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสถูกต้องชนิด 9 บิต	0x01FF
0011 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสถูกต้องชนิด 10 บิต	0x03FF
0100 ₂	แบบวิธี CTC	กำหนดใน OCR1A
0101 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเร็วชนิด 8 บิต	0x00FF
0110 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเร็วชนิด 9 บิต	0x01FF
0111 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเร็วชนิด 10 บิต	0x03FF
1000 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสและความถี่ถูกต้อง	กำหนดใน ICR1
1001 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสและความถี่ถูกต้อง	กำหนดใน OCR1A
1010 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสถูกต้อง	กำหนดใน ICR1
1011 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเฟสถูกต้อง	กำหนดใน OCR1A
1100 ₂	แบบวิธี CTC	กำหนดใน ICR1
1101 ₂	ไม่มีการใช้งาน	-
1110 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเร็ว	กำหนดใน ICR1
1111 ₂	แบบวิธีการมอดูเลตความกว้างของพัลส์แบบเร็ว	กำหนดใน OCR1A

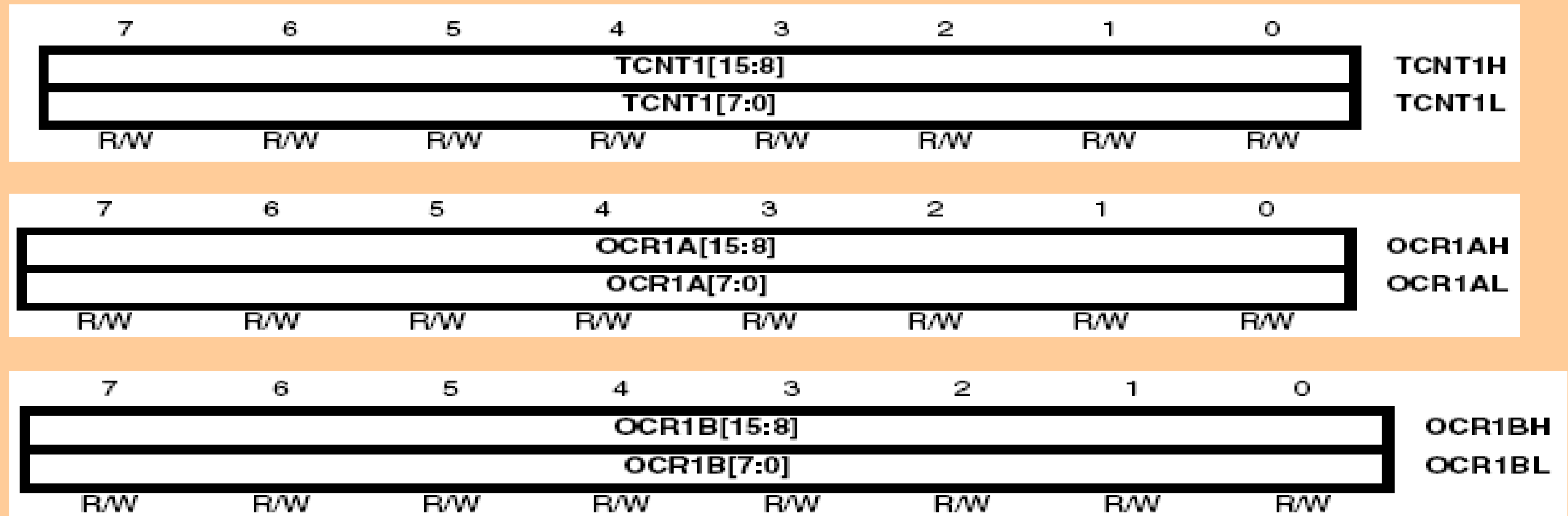

CS12:CS10

CS12	CS11	CS10	ความหมาย
0	0	0	ไม่มีสัญญาณนาฬิกาถูกป้อนให้ ส่งผลให้วงจรนับ/จับเวลาหมายเลขหนึ่งหยุดทำงาน
0	0	1	วงจรนับ/จับเวลารับสัญญาณนาฬิกาของไมโครคอนโทรลเลอร์โดยตรง ไม่มีการหารความถี่โดยวงจรพรีสเกลเลอร์
0	1	0	วงจรพรีสเกลเลอร์หารความถี่สัญญาณนาฬิกาของไมโครคอนโทรลเลอร์ด้วยค่า 8 แล้วส่งค่าความถี่ที่ได้ให้เป็นสัญญาณนาฬิกาของวงจรนับ/จับเวลาหมายเลขหนึ่ง
0	1	1	วงจรพรีสเกลเลอร์หารความถี่สัญญาณนาฬิกาของไมโครคอนโทรลเลอร์ด้วยค่า 64 แล้วส่งค่าความถี่ที่ได้ให้เป็นสัญญาณนาฬิกาของวงจรนับ/จับเวลาหมายเลขหนึ่ง
1	0	0	วงจรพรีสเกลเลอร์หารความถี่สัญญาณนาฬิกาของไมโครคอนโทรลเลอร์ด้วยค่า 256 แล้วส่งค่าความถี่ที่ได้ให้เป็นสัญญาณนาฬิกาของวงจรนับ/จับเวลาหมายเลขหนึ่ง
1	0	1	วงจรพรีสเกลเลอร์หารความถี่สัญญาณนาฬิกาของไมโครคอนโทรลเลอร์ด้วยค่า 1024 แล้วส่งค่าความถี่ที่ได้ให้เป็นสัญญาณนาฬิกาของวงจรนับ/จับเวลาหมายเลขหนึ่ง
1	1	0	วงจรนับ/จับเวลารับสัญญาณนาฬิกาที่ขอบขาของขา T1
1	1	1	วงจรนับ/จับเวลารับสัญญาณนาฬิกาที่ขอบขาขึ้นของขา T1

เรจิสเตอร์นับของ Timer/Counter1

◆ ก่อนจะเข้าถึงเรจิสเตอร์ดังกล่าวจะต้องปิดทางการขัดจังหวะเสียก่อน

การเข้าถึงเรจิสเตอร์ TCNT1

;---ตั้งค่าให้ TCNT1 เท่ากับ 0x02AB

ldi R31, 0x02

ldi R30, 0xAB

;-----สั่งให้ X เท่ากับเลขที่อยู่ของเรจิสเตอร์ TCNT1H

ldi XL, low(TCNT1H)

ldi XH, high(TCNT1H)

;-----สั่งให้ Y เท่ากับเลขที่อยู่ของเรจิสเตอร์ TCNT1L

ldi YL, low(TCNT1L)

ldi YH, high(TCNT1L)

;-----เขียนค่า 0x02 ลงสู่ TCNT1H

st X, R31

;-----เขียนค่า 0xAB ลงสู่ TCNT1L

st Y, R30

;---อ่านค่าจาก TCNT1 ให้กับเรจิสเตอร์ r31: r30

ld R31, X

ld R30, Y

unsigned int i;

...

//ตั้งค่าให้ TCNT1 เท่ากับ 0x02AB

TCNT1 = 0x02AB;

//อ่านค่าจาก TCNT1 ใส่ในตัวแปร i

i = TCNT1;

การเขียนเรจิสเตอร์ TCNT1


```
;---ตั้งค่าให้ TCNT1 เท่ากับ 0x02AB
ldi    r31, 0x02
ldi    r30, 0xAB

;-----สั่งให้ X เท่ากับเลขที่อยู่ของเรจิสเตอร์ TCNT1H
ldi    XL, low(TCNT1H)
ldi    XH, high(TCNT1H)

;-----สั่งให้ Y เท่ากับเลขที่อยู่ของเรจิสเตอร์ TCNT1L
ldi    YL, low(TCNT1L)
ldi    YH, high(TCNT1L)

;-----เก็บค่าเดิมของตัวบ่งชี้การขัดจังหวะ (SREG)
in     r16, SREG

;-----ปิดทางการขัดจังหวะของไมโครคอนโทรลเลอร์
cli

;-----เขียนค่า 0x02 ลงสู่ TCNT1H
st     X, R31

;-----เขียนค่า 0xAB ลงสู่ TCNT1L
st     Y, R30


;-----คืนค่าสถานะเดิมของการขัดจังหวะ
out    SREG, r16
```

```
//---ฟังก์ชันสำหรับเขียนค่าลง TCNT1
void WRITE_TCNT1_SAFE(unsigned int i)
{
    unsigned char backup_sreg;
    //---เก็บค่าเดิมของ SREG เอาไว้ก่อน
    backup_sreg = SREG;

    //---ปิดทางการขัดจังหวะของไมโครคอนโทรลเลอร์
    cli();


    //---ตั้งค่าให้ TCNT1 เท่ากับ i
    TCNT1 = i;

    //---คืนค่าสถานะเดิมของการขัดจังหวะ
    SREG = backup_sreg;
}
```


การอ่านเรจิสเตอร์ TCNT1


```
;---อ่านค่าจาก TCNT1 ให้กับเรจิสเตอร์ r31: r30
;-----สั่งให้ X เท่ากับเลขที่อยู่ของเรจิสเตอร์ TCNT1H
ldi    XL, low(TCNT1H)
ldi    XH, high(TCNT1H)
;-----สั่งให้ Y เท่ากับเลขที่อยู่ของเรจิสเตอร์ TCNT1L
ldi    YL, low(TCNT1L)
ldi    YH, high(TCNT1L)
;-----เก็บค่าเดิมของตัวบ่งชี้การขัดจังหวะ (SREG)
in     r16, SREG
;-----ปิดทางการขัดจังหวะของไมโครคอนโทรลเลอร์
cli
;-----อ่านค่าจาก TCNT1 ให้กับเรจิสเตอร์ r31: r30
ld     R31, X
ld     R30, Y
;-----คืนค่าสถานะเดิมของการขัดจังหวะ
out    SREG, r16
```

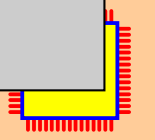

```
//---ฟังก์ชันสำหรับการอ่านค่าจาก TCNT1
unsigned int READ_TCNT1_SAFE(void)
{
    unsigned char backup_sreg;
    unsigned int i;
    //---เก็บค่าเดิมของ SREG เอาไว้ก่อน
    backup_sreg = SREG;

    //---ปิดทางการขัดจังหวะของไมโครคอนโทรลเลอร์
    cli();

    //อ่านค่าจาก TCNT1 ใส่ในตัวแปร i
    i = TCNT1;

    //---คืนค่าสถานะเดิมของการขัดจังหวะ
    SREG = backup_sreg;

    //---ส่งคืนค่า i ไปยังฟังก์ชันผู้เรียก
    return i;
}
```


วงจรสร้างสัญญาณรูปคลื่นของวงจรรนับ/จับเวลาหมายเลข 1

กรณีทำงานแบบวิธีปรกติและ CTC

บิตควบคุม		ความหมาย
COM1x1	COM1x0	
0	0	ไม่มีการใช้งานขาพอร์ตที่ตรงกับขา OC1x ให้ขาของพอร์ตทำหน้าที่รับส่งข้อมูลตามปรกติ
0	1	กลับบิตที่ขา OC1x เป็นตรงกันข้ามเมื่อค่าใน TCNT1 และ OCR1x เท่ากัน
1	0	ตั้งให้ขา OC1x เป็นตรรกะต่ำเมื่อค่าใน TCNT1 และ OCR1x เท่ากัน
1	1	ตั้งให้ขา OC1x เป็นตรรกะสูงเมื่อค่าใน TCNT1 และ OCR1x เท่ากัน

Timer/Counter1 เมื่อทำงานในแบบวิธีปกติ

$$S_{\text{Timer1\_Normal}} = (65536 - \text{TCNT1}_{\text{INITIAL}}) * \frac{N}{\text{CLK}_{\text{CPU}}}$$

เมื่อ $\text{TCNT1}_{\text{INITIAL}}$	คือ ค่าเริ่มต้นที่จะต้องตั้งให้กับเรจิสเตอร์ TCNT1 ซึ่งต้องเป็นค่าจำนวนเต็มบวก และอยู่ในย่าน 0-65535 เท่านั้น
CLK_{CPU}	คือ ค่าความถี่สัญญาณนาฬิกาที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ใช้ในการทำงาน
$S_{\text{Timer1\_Normal}}$	คือ คาบเวลาในหน่วยวินาทีที่ต้องการให้จับเวลาโดยใช้วงจรรนับ/จับเวลา หมายเลขหนึ่งซึ่งทำงานในแบบวิธีปกติ
N	คือ ค่าคงที่สำหรับป้อนให้วงจรรีเสทเลเตอร์ ใช้ในการหารความถี่ ซึ่งสามารถเลือกค่าได้ 5 ค่า ได้แก่ 1, 8, 64, 256 และ 1024

Timer/Counter1 เมื่อทำงานในแบบวิธี CTC

$$S_{CTC1} = \frac{(1 + OCR1A) * N}{CLK_{CPU}}$$

เมื่อ

S_{CTC1}	คือ เวลา (วินาที) ที่สามารถจับโดยใช้วงจรนับ/จับเวลาหมายเลขหนึ่งในกรณีที่วงจรทำงานในแบบวิธี CTC
OCR1A	คือ ค่าเริ่มต้นที่จะต้องตั้งให้กับเรจิสเตอร์ OCR1A
CLK_{CPU}	คือ สัญญาณนาฬิกาที่ไม่โครคอนโทรลเลอร์ใช้ในการทำงาน
N	คือ ค่าคงที่สำหรับป้อนให้วงจรพรีสเกลเลอร์ ใช้ในการหารความถี่ ซึ่งสามารถเลือกค่าได้ 5 ค่า ได้แก่ 1, 8, 64, 256 และ 1024

ตัวอย่างที่ 4.8

- ◆ จงใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR สำหรับทำการเปิด-ปิดหลอด LED ทุกๆ 1 นาที
- ◆ สมมติให้ใช้ชิพ ATmega328P ความเร็ว 8 MHz
- ◆ ให้ใช้ Timer ตัวใดก็ได้ของ AVR

ตัวอย่างที่ 4.8 (ต่อ)

- ◆ ที่ 8 MHz ตัว Timer0 จับเวลาได้นานสุด

$$\begin{aligned} IP &= (256 - 0_{TCNT0}) * \frac{1024_N}{CPUclk} \\ &= \frac{256 * 1024}{8 * 10^6} \\ &= 32.768 \text{ } mS \end{aligned}$$

- ◆ ที่ 8 MHz ตัว Timer1 จับเวลาได้นานสุด

$$\begin{aligned} IP &= (65536 - 0_{TCNT1}) * \frac{1024_N}{CPUclk} \\ &= \frac{65536 * 1024}{8 * 10^6} \\ &= 8.3886 \text{ } sec \end{aligned}$$

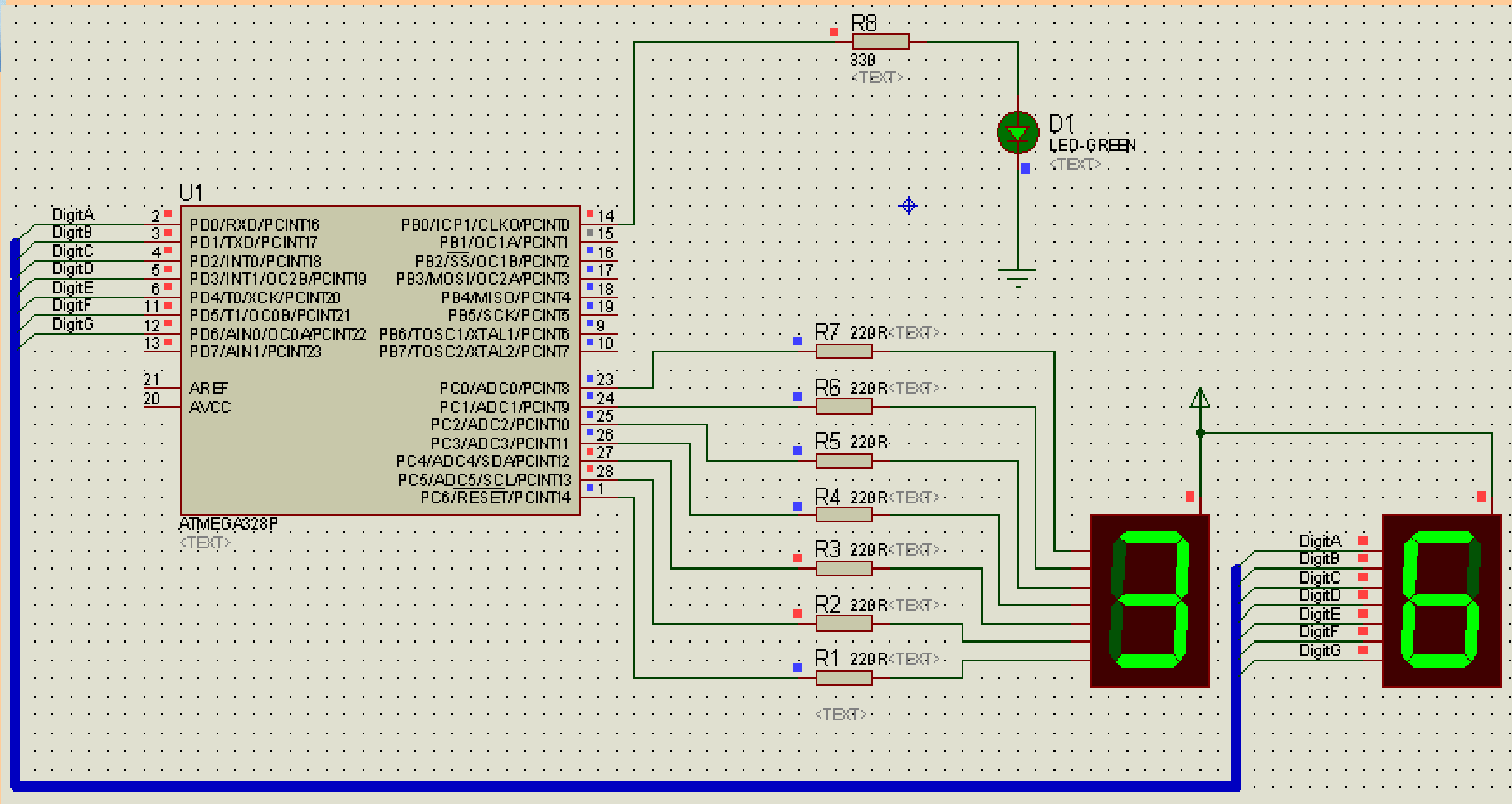

ตัวอย่างที่ 4.8 (ต่อ)

- ◆ จะเห็นว่าการใช้ Timer1 และ Timer0 โดยตรงเพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถจับเวลานาน 1 นาทีได้
- ◆ ทางออกคือการใช้ Timer/Counter จับเวลาหลายๆ ครั้งและรวมเวลาเข้าด้วยกันให้ครบ 1 นาที
- ◆ สมมติใช้ Timer1 จับเวลา 1 วินาที จำนวน ก็หมายความว่าต้องใช้ Timer1 จับเวลาจำนวน 60 ครั้งจึงจะได้เวลาเท่ากับ 1 นาที

ตัวอย่างที่ 4.8 (ต่อ)

ตัวอย่างที่ 4.8 (ต่อ)

```
int main(void)
{
    TIME01 = 0;
    TIME10 = 0;

    DDRB  = 0b11111101;    //PB0= output, PB1=input
    DDRC  = 0b11111111;    //PC = output
    DDRD  = 0b11111111;    //PD = output

    PORTB = 0b11111110;    //when power-on, the LED is off
    PORTC = ~LOOKUPTB[0];
    PORTD = ~LOOKUPTB[0];

    //---set timer1 to interrupt the CPU every 1 second
    TCCR1A = 0x00;          //prescale factor = 256
    TCCR1B = 0x04;          //Timer 1 is run at normal mode
    TIMSK1 = 0x01; //enable timer1 overflow interrupt

    cli();
    TCNT1 = VALUE_FOR_TCNT1;
    sei();                  //enable global interrupt

    while(1)
    {
        do_nothing();
    }
}
```

```
ISR(TIMER1_OVF_vect)
{
    TCNT1 = VALUE_FOR_TCNT1;
    TIME01++;
    if (TIME01==10)
    {
        TIME10++;
        if (TIME10==6)
        {
            TIME10=0;
            PORTB = ~PORTB;
        }
        TIME01=0;
    }
    PORTC = ~LOOKUPTB[TIME10];
    PORTD = ~LOOKUPTB[TIME01];
}
```

```
#include <avr/io.h>
#include <avr/interrupt.h>
#define VALUE_FOR_TCNT1 34286

void do_nothing(void)
{
}

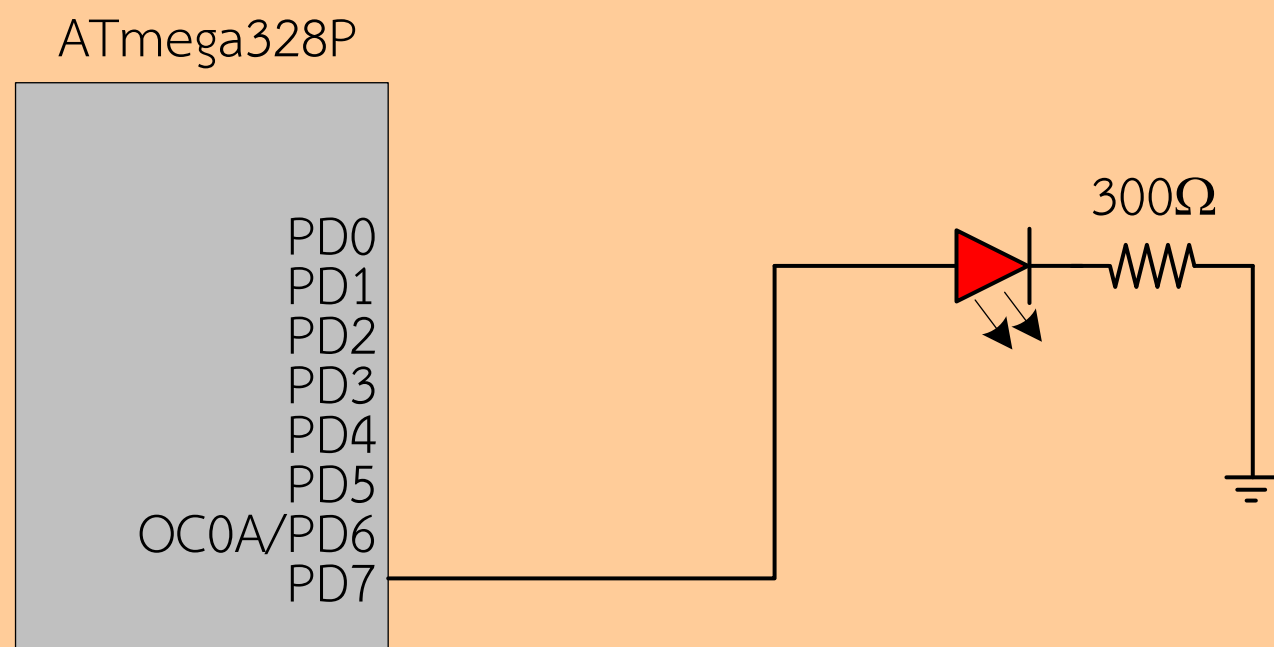
unsigned char TIME01, TIME10;

unsigned char LOOKUPTB[] = {
    0b00111111,
    0b00000110,
    0b01011011,
    0b01001111,
    0b01100110,
    0b01101101,
    0b01111101,
    0b00000111,
    0b01111111,
    0b01101111,
    0b01110111,
    0b01111100,
    0b00111001,
    0b01011110,
    0b01111001,
    0b01110001 };
```


ตัวอย่างที่ 4.9

- ◆ จงเขียนโปรแกรมบน ATmega 328P เพื่อเปิดปิดหลอดแอลอีดีทุก ๆ หนึ่งนาทีก (เปิดหนึ่งนาทีกและปิดหนึ่งนาทีกสลับกัน)
- ◆ โดยสมมุติให้ตัวประมวลผลทำงานที่ความเร็ว 16 MHz

ตัวอย่างที่ 4.9

$$S_{\text{Timer1\_Normal}} = (65536 - \text{TCNT1}_{\text{INITIAL}}) * \frac{N}{\text{CLK}_{\text{CPU}}}$$

N	TCNT1 _{INITIAL}
1	-15,934,464
8	-1,934,464
64	-184,464
256	3,036
1024	49,911

ตัวอย่างที่ 4.9

```
1  #include <avr/io.h>           //ใช้คลังโปรแกรม io.h
2  #include <avr/interrupt.h>    //ใช้คลังโปรแกรม interrupt.h
3  uint8_t count;               //ประกาศตัวแปรส่วนกลางสำหรับใช้นับ
4  ISR(TIMER1_OVF_vect)         //ฟังก์ชันบริการการขัดจังหวะจากวงจรนับ/จับเวลาหมายเลขหนึ่ง
5  {                             //ทำงานเมื่อเกิดการล้นของค่าใน TCNT1
6      TCNT1 = 3036;            //บรรจุค่า 3036 ใหม่ลงไปใน TCNT1 ทุกครั้งที่ฟังก์ชันทำงาน
7      count++;                 //เพิ่มค่าในตัวแปร count ขึ้นหนึ่งค่า
8      if (count==60)           //หาก count เท่ากับ 60 แสดงว่าเวลาผ่านไปแล้ว 60 วินาที(1 นาที)
9      {                         //ให้ลบล้างค่าในตัวแปร count และกลับ PD7 เป็นตรงกันข้าม
10         count=0;              //ลบล้างค่าในตัวแปร count ให้กลับมาเป็นศูนย์
11         PORTD ^= 0x80;        //กลับบิต PD7 เป็นตรงกันข้ามจากค่าเดิม
12     }
13 }
```

//สิ้นสุดขอบเขตของฟังก์ชันบริการการขัดจังหวะ

ตัวอย่างที่ 4.9

```
14 int main(void)           //ฟังก์ชันหลักของโปรแกรม
15 {                         //เริ่มต้นขอบเขตฟังก์ชันหลักของโปรแกรม
16     count = 0;           //ตั้งค่าเริ่มต้นให้ตัวแปร count เท่ากับศูนย์
17     DDRD = (1<<DDD7);    //ตั้งทิศทางให้บิตที่ 7 ของพอร์ต D ทำหน้าที่ส่งออก
18     PORTD = 0x80;        //เริ่มต้นให้บิตที่ 7 ของพอร์ต D เป็นตรรกะสูง (สั่งให้แอลอีดีติด)
19     TCCR1A = 0x00;       //ตั้งให้ WGM1[3:0]= 00002
20     TCCR1B = (1<<CS12);  //ตั้งให้ CS1[2:0] เท่ากับ 1002
21     TCNT1 = 3036;        //ตั้งค่าเริ่มต้นของ TCNT1 เท่ากับ 3036
22     TIMSK1 = (1<<TOIE1); //เปิดทางการขัดจังหวะของการล้นช่องค่าใน TCNT1
23     sei();               //เปิดทางการขัดจังหวะส่วนกลาง
24     while(1)             //วนซ้ำการทำงานไม่รู้จบ
25     {                   //ไม่มีการทำงานใด ๆ ในส่วนนี้
26     }
27 }                         //สิ้นสุดขอบเขตของฟังก์ชันหลัก
```


ข้อสังเกตของเรจิสเตอร์ Timer Interrupt Flag

◆ เรจิสเตอร์ของชิพ AVR ต่างเบอร์กันจะมีชื่อไม่เหมือนกัน

◆ ATMEGA32 ใช้ TIFR

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
	OCF2	TOV2	ICF1	OCF1A	OCF1B	TOV1	OCF0	TOV0	TIFR
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

◆ ATMEGA328P ใช้ TIFR0 และ TIFR1

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x15 (0x35)	—	—	—	—	—	OCF0B	OCF0A	TOV0	TIFR0
Read/Write	R	R	R	R	R	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x16 (0x36)	—	—	ICF1	—	—	OCF1B	OCF1A	TOV1	TIFR1
Read/Write	R	R	R/W	R	R	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

ฉบับที่ 4

